

Výbor pre právne veci

2015/2041(INI)

5.2.2016

STANOVISKO

Výboru pre právne veci

pre Výbor pre ústavné veci

k transparentnosti, zodpovednosti a integrite v inštitúciách EÚ
(2015/2041(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Pavel Svoboda

NÁVRHY

Výbor pre právne veci vyzýva Výbor pre ústavné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. zdôrazňuje, že posilnenie legitímnosti, zodpovednosti a účinnosti inštitúcií EÚ spolu s mierou dôvery občanov EÚ má mimoriadny význam, a domnieva sa, že pravidlá dobrej správy EÚ sú kľúčom k dosiahnutiu tohto cieľa prostredníctvom poskytovania rýchlych, jednoznačných a viditeľných odpovedí v reakcii na obavy občanov;
2. zdôrazňuje, že hoci právo na dobrú správu vecí verejných, ktorým sa každému udeľuje právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote, je ustanovené v článku 41 Charty základných práv Európskej únie, pričom toto právo zahŕňa aj právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, právo každého na prístup k spisom, za predpokladu rešpektovania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva, a povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia, vzhľadom na absenciu jednotného a komplexného súboru kodifikovaných pravidiel správneho práva je pre občanov ťažké pochopiť ich správne práva vyplývajúce z práva EÚ, čo im bráni v tom, aby mali ľahký prístup k týmto právam a v plnej miere ich využívali; domnieva sa, že transparentnosť je potrebná na to, aby občania vo väčšej miere chápali rozhodovanie EÚ a zvýšila sa dôvera v inštitúcie EÚ;
3. domnieva sa, že európske správne právo procesné, ktoré sa vzťahuje na inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ pri ich styku s verejnosťou, by prispelo k vysokej úrovni transparentnosti a zodpovednosti, zvýšilo by dôveru občanov v otvorenú, efektívnu a nezávislú správu EÚ s prihliadnutím na ich práva a posilnilo by ich procesné práva vo vzťahu k inštitúciám EÚ;
4. v tejto súvislosti pripomína, že vo svojom uznesení z 15. januára 2013, ktoré bolo prijaté veľkou väčšinou, Parlament požadoval prijatie nariadenia EÚ o európskom správnom práve procesnom; vyjadruje poľutovanie, že Komisia v tomto ohľade nepodnikla žiadne kroky; opätovne vyzýva Komisiu, aby predložila návrh na jasný a záväzný súbor pravidiel pre správu EÚ na základe článku 298 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), v ktorom sa požaduje otvorenosť, efektívnosť a nezávislosť, ako aj na základe všeobecných zásad práva EÚ, ako sa uvádza v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie; pripomína, že podľa článku 10 ods. 3 a článku 11 ods. 2 ZEÚ a článku 15 ZFEÚ transparentnosť predstavuje demokratický základ Európskej únie;
5. domnieva sa, že Parlament a Rada by mali prijať rozsiahlejšie záväzky týkajúce sa transparentnosti, najmä v dialógoch a zmierovacích postupoch; pripomína, že je potrebné zlepšiť transparentnosť legislatívnych rokovaní, a zdôrazňuje, že je dôležité po každom dialógu zverejňovať pokrok rokovaní a zväziť mandát udelený plénom pre rokovací tím Parlamentu s cieľom zlepšiť transparentnosť dohôd v prvom čítaní, ku ktorým bežne dochádza v dialógoch;
6. domnieva sa, že aktívna kultúra transparentnosti, ktorá presadzuje zásady právneho štátu, predpokladá jasné a účinné mechanizmy na predchádzanie konfliktom záujmov a ich riešenie v rámci inštitúcií a poradných orgánov EÚ; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie, že neexistuje spoločný kódex správania pre Európsku radu, čo sťažuje

posudzovanie toho, či je zabezpečená integrita a či sa sankcionuje potenciálne nevhodné správanie, a vyzýva Európsku radu, aby pre svojho predsedu a jeho úrad zaviedla komplexné pravidlá integrity; naliehavo vyzýva Radu, aby preskúmala svoju politiku prístupu k dokumentom a zosúladiť ju s príslušným ustanovením charty základných práv;

7. pripomína význam prístupu k dokumentom, a preto požaduje ambicióznú reformu nariadenia (ES) č. 1049/2001, a vyjadruje poľutovanie, že Rada revíziu zablokovala; berie na vedomie judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, najmä veci C-39/05 P a C-52/05 P, v ktorých Súdny dvor pri zvažovaní podmienok, ktorými je upravené zverejňovanie dokumentov v súvislosti s legislatívnym postupom, rozlišuje medzi dokumentmi legislatívneho a správneho konania; pripomína, že pri udeľovaní prístupu k dokumentom sa musia dodržiavať pravidlá pre ochranu údajov;
8. zdôrazňuje, že práca na zvýšení transparentnosti v inštitúciách EÚ musí zahŕňať aj revíziu kódexu správania Európskeho parlamentu; domnieva sa, že táto revízia musí v každom prípade zahŕňať zákaz tých vedľajších činností, ktoré v prípade poslancov Európskeho parlamentu jednoznačne predstavujú konflikt záujmov; okrem toho poznamenáva, že s cieľom predísť konfliktom záujmov musí platiť absolútny zákaz platieb spolupracovníkom poslancov Európskeho parlamentu, ktoré poskytujú zástupcovia záujmových skupín;
9. vyjadruje poľutovanie, že neexistujú previerky integrity a/alebo finančných záujmov zástupcov členských štátov v Rade Európskej únie a jej predsedníctve, a naliehavo žiada Radu, aby zaviedla osobitný etický kódex vrátane sankcií, ktorý bude riešiť riziká špecifické pre národných delegátov;
10. vyzýva tiež Radu, aby prijala komplexný kódex správania, ktorý by upravoval konflikty záujmov a zahŕňal účinné nástroje na zamedzenie neprimeranému správaniu a jeho sankcionovanie a ktorý by sa vzťahoval na členov a zamestnancov dvoch poradných orgánov EÚ, čiže Výboru regiónov a Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru;
11. vyzýva agentúry EÚ, aby prijali usmernenia pre súdržnú politiku v oblasti predchádzania konfliktom a ich riešenia, ktoré by sa vzťahovali na členov správnych rád a riaditeľov, odborníkov vo vedeckých výboroch a členov odvolacích rád, a prijali a uplatňovali jasnú politiku v oblasti konfliktov záujmov, a to v súlade s plánom o následných opatreniach týkajúcich sa spoločného prístupu k decentralizovaným agentúram EÚ;
12. navrhuje, aby Výbor pre právne veci Európskeho parlamentu neskúmal vyhlásenia o finančných záujmoch dezinovaných komisárov len formálne, ale aby preskúmanie bolo aj vecné, a to s cieľom zabrániť akýmkoľvek konfliktom záujmov; víta výzvu európskej ombudsmanky určenú Komisii, aby posilnila svoje postupy preskúmania prípadov tzv. efektu otáčavých dverí s cieľom zabrániť konfliktom záujmov; konkrétne požaduje úplné uplatňovanie článku 16 služobného poriadku; pripomína, že vo svojom uznesení z 8. septembra 2015 o postupoch týkajúcich sa vypočutí komisárov a ponaučeníach, ktoré si treba vziať z procesu z roku 2014¹, Parlament uviedol, že „výrok Výboru pre právne veci, ktorý na základe dôkladnej analýzy vyhlásení o finančných záujmoch potvrdí absenciu akéhokoľvek konfliktu záujmov, je zásadným predpokladom pre uskutočnenie vypočutia zo strany príslušného výboru“ (odsek 4); Výbor pre právne veci by preto mal

¹ Prijaté texty, P8_TA(2015)0287.

vydať „usmernenia v podobe odporúčania alebo iniciatívnej správy s cieľom uľahčiť reformu postupov týkajúcich sa vyhlásení o záujmoch komisárov“ (odsek 13);

13. je presvedčený, že v rámci vzťahov so zástupcami záujmových skupín je nevyhnutné zaviesť povinný register transparentnosti za účasti Komisie, Rady a Parlamentu s cieľom dosiahnuť minimálnu mieru transparentnosti v právnych predpisoch;
14. domnieva sa, že účinná ochrana oznamovateľov by pomohla zvýšiť záujem verejnosti aj demokratickú zodpovednosť v európskych inštitúciách; vyzýva Komisiu, aby vypracovala regulačný rámec týkajúci sa oznamovateľov s cieľom uchovať ich totožnosť v tajnosti a chrániť ich pred akoukoľvek formou postihu; pripomína svoju žiadosť určenú Komisii o preskúmanie možnosti zriadiť európsky program ochrany oznamovateľov a víta vyšetrovanie európskej ombudsmanky zamerané na to, či inštitúcie EÚ plnia svoju povinnosť zaviesť vnútorné pravidlá oznamovania nekalých praktík; berie na vedomie zistenie ombudsmanky, že väčšina inštitúcií EÚ zatiaľ náležite nevykonala predpisy na ochranu oznamovateľov, ako požaduje reforma služobného poriadku z roku 2014; žiada všetky inštitúcie EÚ, ktoré tak ešte neurobili, aby bezodkladne prijali vnútorné predpisy týkajúce sa oznamovania nekalých praktík a uplatnili spoločný prístup k svojim povinnostiam.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	28.1.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 22 -: 2 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Therese Comodini Cachia, Mady Delvaux, Laura Ferrara, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Dietmar Köster, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Jiří Maštálka, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Sergio Gaetano Cofferati, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Evelyne Gebhardt, Jytte Guteland, Heidi Hautala, Constance Le Grip, Angelika Niebler, Virginie Rozière